

Pályázatok

Minden szó egyszeri beiktatása 16, vastagon szedett betűkből 32 fillér.

A RICSEI ORTH. IZR. HITKÖZSÉG metszőt keres. התרת הוראה -val rendelkező, kellemes hangúak pályázhatnak. Fizetés havi 150 P, lakás, évi 50 q tüzifa. Utiköltség megválasztottnak térítettik meg.

Előjáróság.

IN DER AUT. ORTH. ISR. KULTUSGEMEINDE FRAUENKIRCHEN (Burgenland), gelangt die Stelle eines שׁו"ב וקורא und vorzüglichen בעל תפלה zur Besetzung. Es wird Wert darauf gelegt, dass der Bewerber התרה לוּשט וצוה"נ besitze und werden solche bevorzugt. Gehalt laut Übereinkommen, nebst halber שחיטה und Nebenmolumenten. Reisespesen werden nur den Berufenen vergütet.

Frauenkirchen, im November 1930.
Der Vorstand.

ביה קול סופר הנני להודיע בשער כתובים שבועות קבעתי דירתי מקצועי יציב ועם סופר כדאי למלאות רצון כל מבקש תפילין ומזוזות וספרי תורות מהדרים מכתבי ומשאר ספרים מומחים וגם בתים מכל מינים שונים ותלית נסמכת נדולי ישראל כסופר מומחה לרבים ואבקש את ידידותי ומכירי למנות אלי בכל עניני סתים ואשרתהו באמונה עזיחיטי.

יחוקאל שרגא דייטש הלוי סופר סתים דמקחי מאקאווע יצוי. בלאמורי הנאון החסיד מוהרתי דומיץ דמקה שליטיא. כתובתי:

DEUTSCH H.
Makó, Deák Ferenc-u. 21.

MEGBIZHATÓ

אריטה-כשר
SZAPPANT AKAR?

követelje mindenütt az

ALBUS

kóser kókusz és
szinszappanokat.

Gyártják a budapesti orthodox
rabbinátus felügyelete alatt

ALBUS szappangyárak
Schützer Jakab és Fia

Apróhirdetések

Hirdetési díjazás: minden szó egyszeri beiktatása 16, vastagon szedett betűkből 32 fillér. Allást keresőknél szavankint 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: Budapest, VII., Sipucca 10. — Jelíges levelek kettős borítékban válaszleveggyel ugyanoda intézendők. — Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

ח"ח"ב"ב jó házból való, házián jólnevelt okos, kedves leány, némi hozományjal férjhez menne vallásos, tehetséges idősebb fiatalemberhez, esetleg özvegy is lehet. Komoly ajánlatok Krausz Márton, Miskoic, Arany János u. 29, vagy Szoffer Salamon terménykereskedő, Sárospatak, címre küldendők.

HUSZONEGY esztendő óta közvetít házasságokat Nagy Jenő, Rákóczi-ut 57/b. Telefon. Cégneküli levelezés.

BENŐSÜLÉS! Csinos, vallásos, 29 éves leányom részére, akinek már 6 év óta jömenetelű, adátságmentes saját rövidáruüzlete van egy nagyobb vidéki városban, keresek vallásos, rendes házból való, nem 30 éven aluli, magyar állampolgár fiatalembert, benősülés céljából. Cím kettős lapon a kiadóban.

BENŐSÜLÉS. Fiatal, házián, vallásosan nevelt árvalány, ismeretség hiányában ezután keres oly ügyes és vallásos, 30 év körüli fiatalembert, aki korcsmavezetéshez és szőlőkezeléshez ért. Hozománya szép kelengye, szép ház és korcsmai engedély. Leveleket „Bász Talmid chóchom” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

LÖWINGER Sámuel, Kaba. Házasságközvetítő. Megbízásokat elfogad.

Legmagasabb kalóriájú felsősziléziai porosz szenet kétéves száraz aprított bükkhasáb tűzifát, karikafát, la gázgyári kokszot

a leggyorsabban és a legolcsóbb árak mellett szállít

NAGYBAN ÉS KICSINYBEN (vidékre nagyban)
TESSLER ENDRE - BUDAPEST

Városi iroda:
V. BERLINI-TÉR 5. SZÁM.
TELEFON: AUT. 225-76.

Raktár:
Batthyány-téri alsó dunai rakodópart.
TELEFON: AUT. 534-95.

Szombaton zárva!

KIZARÓLAG előkelő körökben, házasságokat legdiszkrétebben közvetít, Meisels héber könyvkereskedés és tálliszszövőde, Rombach ucca 8. A Rombach templommal szemben. — Bármily könyv megvásárlásáért, levelezőlap hívásra, házhoz megyek.

INTELLIGENS német leány 2 gyermekhez felvétetik. „Családtag” jelige.

ORTH. KÓSER IZLETES KOSZT kapható Müller Emánuelnél Kapuvár, Sopronmegye.

VALLÁSOS úrileány bármilyen irodai munkában jártas, háztartásban segédkezne. azonnali elhelyezkedést keres. „Szombattartó” jeligére.

JÓKARBAN, használt ש"ש-t megvennék. Cím: Neumann Hermann, Poroszló.

TELJESEN megbízható asszony kóserozáshoz felvétetik. Niszletterem, Rombach u. 16.

JÓ SZAKMAHOZ intelligens társnőt keres szlovenszói fiatal szombattartó leány. Cím a kiadóban.

CIPŐÜZLETET rendeznék be 20-25.000 pengős áruaktárral, 6-8000 pengő tőkebefektetéssel. Tőke garantálva. Érdeklődők „Cipőüzlet” jeligére a Zsidó Ujság kiadóhivatalába forduljanak.

SZÉP papirhéjú diót á 84 fillérért, postacsomagban is szállít, utánvétel mellett, Mandl Márton Gyöngyös.

UTAZÓK FIGYELMÉBE! Kecskeméten állandóan kapható orth. kóser libasült és felvágottak, libamáj stb. Özv. Klein Rudolfné, Kecskemét, Rákóczi-út 5.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
GROSZBERG JENŐ

Spatz Henrik könyvnyomdája
Budapest, VII., Kertész-utca 21.

ZSIDÓ UJSÁG

AZ ORTHODOX ZSIDÓSÁG FÜGGETLEN HETILAPJA

Alapította:
Groszberg Lipót ז"ל

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Sipucca 10. sz.
Telefon: J. 425-90. Csekkszám: 50.791.
Egész évre 20 pengő

Szerkeszti:
Groszberg Jenő

A zsidók vitézsége körül

Ugyszólván akaratunk ellen foglalkozunk a hirtelen szőnyegre került „vitéz”-kérdéssel. Akaratunk ellen annyiban, mert teljesen meddőnek tartjuk az e kérdés körül kifejlődött, szavakkal való vitézkedést, de foglalkoznunk kell vele mégis, mert a felekezeti sajtó bizonyára kimerítően tárgyalja majd a dolgot, némely organum majd igyekszik megmenteni a hazát és a zsidóságot és így tulajdonképpen csak alibit akarunk igazolni, nehogy azt mondassák rólunk a Tóra szavaival: „testvéreitek háborura indultak, ti pedig itthon maradtok” ebben az úgynevezett honmentő tusában.

Nem kell külön felvilágosítani senkit, mert úgyis közismert, hogy a vitézi szék kiadásaihoz minden polgár hozzájárul az ő adó-pengőivel. Igazságtalan dolog tehát, ha a zsidókat kizárják a vitézi rendből. De illogikus is, mert ha a magyar zsidók a világháborúból tizezer hősi halottat mutattak ki, akkor jónan ésszel megérthető-e, hogy a kiváló frontharcosok között egy sem érdemelné a vitézi rendbe való felvételt? Avagy talán megismétlődik a régi párbeszéd az antiszemita és a zsidó között? A párbeszédben az antiszemita rámutat a zsidó temetőre s azt mondja: „Látja, ezek voltak a derék zsidók, nem maguk.” — Miért? — „Azért, mert ezek már a föld alatt vannak.” Grotzesk volna tehát ugy beállítani a dolgot, hogy a vitézi rendbe való felvételt csak azok a zsidók érdemlik, akik elestek a harcban. S folytassuk tovább a grotzeskséget! Tegyük fel, hogy י"ח háború üt ki, amikor a mai vitézek egy kicsit megöregednek, mi lesz akkor? — a felmentettek s hadtápvonalasok egy része a vitézek sorából kerül ki, a nem-vitéz, de azért hősjelölt zsidó ifjak pedig a frontokon küzdenek!

Mindezeket a dolgokat mindenki tudja Magyarországon, mindenki belátja, hogy nem igazságos, nem okos dolog ily lényegtelenésekben dokumentálni akarni a zsidók másodfokú állampolgárságát, de azt is érzi minden gondolkodó zsidó, aki a jelen adottságait figyelembe veszi, hogy a mai erőviszonyok mellett ezen változtatni nem lehet, a hatalom urai pozícióik megnyilvánulásainak összes függelékéhez váltig ragaszkodnak, amíg csak valami nyomós okuk nincs a kérelmszöveg megváltoztatására. Naivságnak bizonyul tehát, ha egyesek a rendszer zsidóellenes beton-állásait cikkeik söréteivel vagy képviselői beszédek csuszli-puskáival szét akarják lövöldözni. Már pedig e héten ilyesmi történt. A „Pester Lloyd” szükségesnek tartotta a kérdést igen önértékes módon szótartani. Öszintén szólva, azt hittük, hogy erre félhivatalos módon felszólítást kapott. Másnap a honvédelmi miniszter megígérte magának a vitézi rend ügyeibe való beavatkozást, mert a magyarok egymás között akarnak lenni. Erre a „Pester Lloyd” nem hagyta magát s keményen bebizonyította a miniszternek, hogy ezek szerint „a zsidók nem magyarok” — mintha a miniszter az ellenkezőjét állította volna valaha is, amióta feltűnt a politikai élet láthatárán. Sándor Pál a képviselőházban interpellált az ügyben, Dési Géza is felszólalt. Sándor Pál interpellációjában a már ezerszer elmondott módon hangoztatta büszke magyar voltát. Meg kell azonban jegyezni, hogy míg Dési Géza a vallásos érzésére hivatkozott, addig Sándor Pál az interpellációját azzal az izléstelenséggel bővítette ki, hogy otthagyná a zsidóságot, ha ellentétben tudná a nemzeti érzésével... Végül utalt arra, hogy az emancipáció és a recepció törvénye Gömbös

honvédelmi miniszterre is kötelező.

S most felszólalt a miniszterelnök s igazat adott egyszerre a zsidóknak is és a vitézeknek is. Csatlakozik Sándor Pál véleményéhez, de azért a honvédelmi miniszterrel igen jó barátságban marad; a zsidók hazafiasak, de azért sok zsidó volt kommunista (— meddig lesz ez a beállítás még ürügy a fennemlített betonállások fentartására! —); a zsidókkal bizonyos sérelem történt, de azért bizonyos pozíciókat a zsidók tartanak megszállva stb. („a zsidó” bankok már nem vesznek fel zsidókat!); nagyon sajnálja, hogy Gömbös azt a kijelentést tette, de az antiszemita hullám azért következett be, mert a zsidóság bizonyos rétege a kommunizmusban erősen volt angazsálva (azok csak legfeljebb zsidóknak születtek, de ők elhagyták a zsidóságot, és a zsidóság kiközösítette őket.) Egyébiránt minden marad a régiben.

Ezen bizonyítás elérésére igazán nem kellett sem cikkezés, sem interpelláció! Ugy jártunk most, mint az egyszeri zsidó bankár, aki titkolta zsidó voltát s így érintkezett a púpos báróval, nyaralási ideje alatt. A nyaralás befejezésekor a zsidó bátran elárulja neki, hogy ő zsidó. A báró erre meghatottan mondja, hogy ő viszont bevallja, hogy — púpos. Ugyanez a mi esetünk. Egyes zsidó vallású férfiak bevallották, hogy ők igaz magyarok, amire a honvédelmi miniszter bevallotta, hogy nem eresztik be oda a zsidókat, ahol az igazi magyarok egymás között akarnak lenni. Mindezt tudtuk már előbb is az összes pro és kontra érvekkel. Felesleges izgalom volt az egész!

Ugy kell nevelni a zsidóságot, hogy sérelmeire folyton gondoljon, tegyen ellenük amit lehet, de csak akkor beszéljen róluk, ha megoan már a remédium reménye.

Vissza a Keszáv Szajferhoz!

A budapesti orthodoxia egyik előkelőségétől kapjuk e sorokat:

Lapozgatva az elhunyt beregszászi főrabbi „Igorajsz Szajfrim” című művében, amely a Chaszam Szajfernek s utódainak levélváltását foglalja magában, megragadta figyelmemet az az ima, amelyet a Keszáv Szajfer szerkesztett az 1869-i kongresszus idejében; elrendelte, hogy a növények naponként imádkozzák. A fohászban könyörögnék, hogy a kongresszusra egybegyűlekező képviselők legyenek egyik abban, hogy megismételjék a szent esküt: „amit I-ten mond, megteszük s megértjük” (kol aser diber Hasém náaszte venismó). Amikor aztán a kongresszus lefolyása oly irányba terelődött, hogy féltetni kellett az orthodoxiát, „hősként felövezte csipőjét” s teljes erővel küzdött a különálló orthodoxiáért.

Aktuális-e ez a megemlékezés? Nagyon is, többféle okból. Elsősorban eszembe jut, hogy milyen fogyatékosan van nevelve e tekintetben az orthodox ifjúság. Tud-e valaki a Keszáv Szajferről mást, mint azt, hogy nagy gaon volt?

Tudja-e a mai ifjúság, miként küzdött az önálló orthodoxiáért, hogy ezzel megerősítse a vallásosságát s biztosítsa a Tóranálul fennmaradását?

Bizony ilyenkor látjuk, hogy népszerűen s magyarul írt ifjúsági iratunk alig van s nem rendelkezünk oly eszközökkel s felvilágosító könyvekkel, amelyek megtanítanák az ifjúságot orthodox önértetetre.

A Keszáv Szajfer azonban a növényekkel is elmondatta az általa szerkesztett imát a kongresszusi képviselők Tóra-irányában való felvilágosítására. Az ifjúságnak tudni kell, hogy az orthodox szervezet nemcsak poli-

tika, hanem eszköz a zsidóság fenntartására. Oly eszköz, amely tendenciájánál fogva hasonlít a szentségről szóló törvényekhez, amelyeknek célja a zsidóság elkülönítése az i-teni erkölcs szolgálatára (voavdil eszchem min hoamim).

A Keszáv Szajfer példájára való hivatkozás azonban időszzerű azért, mert manapság van már az orthodoxiában egy réteg, amely valóban csak

politikai manővernek tekintti az orthodox különállóságot

s színpadi díszletnek az orthodox szervezetet. Bizonyos körülmények alkalmasak a felületes szemlélőben zavart támasztani. Nem tudja, mikor van politikával dolgunk s mikor lehetne a pontosan megállapított demarkációs vonalak összezavarásáról beszélnünk. Neológ vezérférfiak ugy beszélnek, mintha egész törekvésük nem volna más, mint az orthodoxia boldogítása. A neológ sajtó csöpög az orthodoxok felé irányított bókóktól. Oly neológ emberek, akik sohasem mondanak halált (mert rendszeren csak Rajshasonókor s Jajmkipürkor vannak a templomban) nem győzik a sok halált, az orthodoxok dicsőítésére (én gajmrim ólov esz hahalél...) Mi ez? Messiási idők? Eljöhü eljött: közelhozni a távollevőket s eltávolítani a közlelvőket? A felekezeti közélet vizei talán egy-egy póró adümo (vörös tehén) hamujával keveredtek s megisméltődik a nagy misztérium: „a tisztátalanok tisztákká lesznek s a tiszták tisztátalanok”? (letáhér teméim, letámé tehajrim). Az ifjúság olvas, a mai ifjúság magyarul olvas s lektürjei között az újság, sajnos, nagyobb helyet foglal el, mint a széfer. És nem tudja, nem érti, mi történik itt? Ugy érzi, mintha a talmudi mondás megvalósulna: „érüv parsijajs

kószüv kaan” az orthodox és neológ szidra össze van keverve.

Már pedig végzetes dolog, ha a felnövő nemzedék nem lát tiszta orientációt. Kikre alapozhatjuk az orthodoxia jövőjét, ha a jövő generáció felvilágosításáért nem tettünk semmit? Már a zsolttáros is mondja: „ki hasószajs jéhorészün, cadik má pool — ha az alapok leromboltatnak, mit tehet a jámbor?”

Ha az orthodoxia választaljai legyengülnek, a differenciák elhomályosulnak, mi lesz néhány évtized múlva a magyar orthodoxiával?

Orthodox önértetere, az orthodoxia teljes különállásának kidomborítására, az orthodox érdekeknek muló politikai jelszavak s szappanbuborékszerű sikerei fölé helyezésére van szükség s különösen az ifjúságnak ily irányban való felvilágosítására.

Gyönyörű, szent és nehéz feladat, amelynek elvégzéséhez szükség van arra, hogy az orthodox közéletben jelszavunk legyen:

„Vissza a Keszáv Szajfer ideológiájához”.

שמן זית לתנוכה!

Valódi jeruzsálemi

OLAJFA OLAJ

Chanukára jutányosan beszerezhető

**Baumann Dávidnál,
Károly-körut 7. I. 18.**

uj bor ארמ' כשר

kitünő zamata, literenként 80 filléért. A legkisebb mennyiség is házhoz szállítva Valódi GYÜMÖLCSPÁLINKAK, likör, rum כלי שום חש נשך Saját gyártmányú SZÓDAVIZ privátoknak is házhoz szállítva, saját üvegeimben. Nagy üveg 16 fill. — Kis üveg 8 fill. **BUCHLER JÓZSEF BUDAPEST, VII., Kisdiófa-utca 5. szám.**

Székelly Jenő

női-, férfi- és gyermek-

fehérnemű

és gyermekruha

különlegességek üzlete

IV., Petőfi Sándor ucca 9.

Telefon: Anf. 390-46.

CIPŐÜZLETET

rendeznék be 20—25.000 pengős árúraktárral, 6-8000 pengő tőkebefektetéssel. Tőke garantálva.

Érdeklődők „Nyugodt megélhetés” jelígyére a Zsidó Ujság kiadóhivatalához forduljanak.

Az erdélyi orthodox hitközségek gazdasági szervezkedése

Nagyvárad, nov. 16.

A Besztercén székelő orthodox iroda már a székhely fekvése miatt sem képes a nagy gazdasági bajokban szenvedő hitközségek ügyeit kellőleg irányítani és ezért már régebbi idő óta felmerült a hitközségek gazdasági szervezésének gondolata. E kívánság jegyében s megvalósítására gyűlekezett értekezletre Nagyváradon e hónap 11-én negyven delegátus a következő városokból: Arad, Szatmár, Szalárd, Borsa, Temesvár (Józsefváros és Gyáraváros), Kolozsvár, Dicsőszentmárton, Balázsfalva, Gyergyószentmiklós, Hunyad, Élesd, Medgyes, Marosujvár, Nagyszeben, Brassó. Több hitközség írásban jelentette be csatlakozását.

A konferenciát délelőtt 11 órakor Fuchs Benjámín, a nagyváradi orthodox hitközség főrabbija nyitotta meg és üdvözölte a jelenlevőket, szívükre kötve a béke megővését. Miután megválasztották az elnöki bizottságot (elnök: Mittelmann Jakab Nagyvárad, társelnökök: Grosz Dávid Szatmár, Hirsch Jakab Nagyvárad, Friedmann Ferenc Temesvár-Gyáraváros), Hirsch Jakab referál a megalakítandó egyesületről. Az egyesület célja volna: a hitközségek gazdasági érdekeinek előmozdítása, a hitközségek számára hitelek megszerzése, jövedelmeik rendszeresítése, a tisztviselők nyugdíjintézményének megalapítása, jesivák fenntartása stb. továbbá az orthodox zsidó hitközségek minden kollektív természetű ügyének elintézése.

Klein Miksa (Kolozsvár) kritika alá veszi a besztercei Központi Iroda tevékenységét, rámutat az agrársérelmekre. A törvény szerint 32 hold föld illet meg minden hitközséget és egyetlenegy hitközség sem kapta meg.

Fuchs Salamon (Nagyvárad) tiltakozik az utóbbi napokban egyes rabbik által aláírt körlevél ellen, mely a jelen kongresszust orthodox-ellenesnek bélyegez. Majd indítványozza, hogy vegyék fel a tárgyalást a Központi Irodával, hátha találnak platformot az ügyek elintézésére s így a kongresszus csak egy előértekezlete legyen a dec. 9—10-én Désen megtartandó központi irodai

Milyen varrógépet?

ÉN MÉGIS VESZEM

SINGER-VARRÓGÉPET

mert: elsőrangú minőséget jelent,
mert: a Singer-gyár a precíziós munkák előállításában évtizedes tapasztalatok felett rendelkezik,
mert: a Singer varrógépek ára nem magasabb, mint más gyártmányé.

A Singer-varrógépek az egész világon a legjobbaknak vannak elismerve!

Kényelmes fizetési feltételek!

Állandó díjmentes tanfolyamok a kezelésben minden Singer-üzletben.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
FIÓKÜZLETEK MINDENÜTTI

nagygyűlésnek. Friedmann (Temesvár) és Keszenbaum (Oradea) csatlakoznak Fuchs indítványához. Fel-szólaltak még dr. Pollák (Kolozsvár), Leitner Sándor (Nagyvárad), Scharfstein (Arad), dr. Stern Mór (Szatmár).

A délutáni ülésen Mittelmann Jakab elnök indítványt terjeszt elő, amelynek értelmében a konferencia kiküld egy 5 tagból álló végrehajtó-bizottságot, hogy december 1-ig a Központi Iroda által e célra kiküldendő teljhatalmú delegációval az alábbi feltételek alapján megállapodjék:

1. A meglévő orthodox közp. irodai szabályzat a gazdasági és politikai szervezetnek megfelelően módosítandó. 2. A felállítandó gazdasági szervezet székhelye csupán Nagyvárad vagy Kolozsvár lehet. 3. E szervezet, illetve szekció elnöke egyzersmind a Közp. Iroda világi társelnöke lesz, azonban hatásköre csupán gazdasági és politikai téren terjed ki, természetesen, hogy elnöki funkcióit a Központi Iroda elnökével egyetértve tartozik teljesíteni. 4. Ezen szekcióhoz egy 11 tagból álló világi vezérlőbizottságot választanak; 6 tagot feltétlenül a végrehajtó-bizottság választana, míg a

másik 5 tagot a dési kongresszus jelöli. 5. Amennyiben a fentiek értelmében, említett időpontig megállapodás nem jönne létre, vagy ha fenti határozat a dési kongresszuson nem menne keresztül, akkor a most választott végrehajtó-bizottság a váradi konferencia által elfogadott program alapján a gazdasági és politikai szervezetet kiépíti, illetve a tisztikar végleges megválasztásáig az ügyeket vezeti.

Ezzel az indítvánnyal szemben Hirsch Jakab azt javasolja, hogy a szervezetet már most alakítsák meg s mint kész szervezet tárgyaljanak a Központi Irodával. A meginduló vitában Fuchs Salamon, Grosz Dávid, Keszenbaum Miksa, Friedmann Ferenc a Mittelmann-féle javaslat mellett szólnak fel, míg dr. Pollák (Cluj), dr. Kohányi és Scharfstein a Hirsch-féle javaslat mellett. Az elnök a vitát lezárja és elrendeli a szavazást, 21 szavazattal 15 ellenében a Hirsch-féle javaslatot fogadták el.

A végrehajtó-bizottság tagjai lettek: Mittelmann Jakab, Fuchs Salamon, Keszenbaum Miksa (Oradea), Hirsch Jakab (Nagyvárad), Grosz Dávid és Gut Sándor.

BOLDOG HÁZASSÁG
ELSŐ ALLÓMÁSA
A SZÉP LAKODALOM

HOFMANNAL regisztrált legolcsóbb!

dor (Szatmár), Friedmann Ferenc (Temesvár) és Nagyfaludi Nándor (Cluj-Kolozsvár).

A mindvégig tárgyilagosan s méltó módon lefolyt konferencia este 9 órakor ért véget. Az összejövetelen megnyilatkozó komolyság biztosítéka annak, hogy az új szervezet közszükségletet akar kielégíteni s így a Központi Iroda bizonyára szükségesnek tartja a karöltött működést az erdélyi orth. hitközségek érdekében. Ebben a reményben oszlott szét a konferencia: az Irodával akarnak dolgozni, de esetleg az Iroda nélkül.

Rosenberg Dávid.

**Legizletesebb
legjobb
legolcsóbb**

Weisz Jenő orth. כשר
kávózó és étkezdéje
BUDAPEST, VII. DOB-UTCA 37
Hústalan menü P — 76
Húsos menü P 1.30

Sóletkályha!
Uj találmány!

Kis térfogatú, szagtalan, szobában is tartható, 1 1/2 kg. faszénnel kifűthető, erős fekete bádógból, 2—4 fazékra, 18-tól 24 pengőig kapható.

**Moskovits Emánuel, bádógos
Nyirmada.**

**Naponta friss liba,
sülthús, saját készítésű
fűstölthús, tepertős pogácsa**
kapható
Fenákel Jónás orth. כשר
baromfi kereskedésben
VII., DOB-UTCA 28.
Saját telefon: J. 316-73.

Az orthodoxia egyik létkérdéséről

Nyiregyháza, nov. 18.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, milyen sorsdöntő a hazai orthodoxia egész életére a talmudtóra ügyének állandó fejlesztése és szeretetteljes gondozása. A talmudtóra csak akkor felel meg hivatásának, ha növendékeit alaposan előkészíti a jesivába való belépésre s annyi előkészítést sajáttíttat el velük, hogy a jesivai előadásokat egyedül — korrepetálásra való rászorultság nélkül — végezhesék. Másrészt a talmudtóra célja, hogy a jesivát nem járó ifjúságot annyi vallástani ismerettel lássa el, hogy megszeresék vallásunkat s állandóan éljen bennük a vágy Tóra-tudásuk öregbítésére s elmélyedésére.

A kérdés fontossága miatt nem lehet a dologról eleget elmélkedni s gondolatokat kicserélni. Az állandó érdeklődés oly atmoszférát teremt majd az orthodox életben, mely a talmudtórak fellendítésére, fejlesztésére, a szavaknál fontosabb s értékesebb tetteket is megérleli majd. De viszont nem szabad elfelejtenünk a Beróchajsz végén található kijelentést: „aki kényelmeskedik a Tóra ügyében, nincs ereje megállni a bajok idején” (Kol hamerapé áczmaj midivré tajró én baj kajách láámajd beajm czóró). Ahoz, hogy neveljünk egy nemzedéket, amely megáll erősen a zsidóság talaján még bajok, viharok s szenvedések idején, nem szabad sem a Tóra, sem a talmudtóra ügyében passzive viselkedni s hagyni mindent a maga útján menni. Épen ezért rendkívül örülök minden hozzászólásnak. „Bá-álé aszűfajsz nitnü miraje echod.”

A gondolat-gyűjtés emberei vonulnak föl, mindannyian ugyanegy pásztor irányításából adtak — mint Kajhelesz mondja. Ugyanegy pásztor irányítja a „Zsidó Ujság” felszólalóit s ez a pásztor a Midrás Kajhelesz értelmében az Örökkévaló szent tórája. Ez a szellem nyilatkozik meg Krausz Salamon a Zsidó Ujság két hét előtti számában megjelent fejtegetéséből. Elsősorban is be kell jelentenem, hogy nagyon örülnék, ha kiindulási pontom helytelen volna, ha a jesivahallgatók száma állandóan emelkedő tendenciát mutatna föl. Szívesörömmel szeretném bevallani a Tomché Jesivósz-nak e lap 27. számában megjelent számadatai után, hogy nincs ok a talmudtóra tananyagának módszeresebb feldolgozására. Ez azonban csak akkor volna megkadatolt, ha ugyanaz volna a jesiva-élet, mint

egykor, amikor általában 23—24 éves korig voltak a jesiván, innen mentek a chüpo alá. Most azonban sokan belekerülnek a jesivába 2—3 szemeszterre s azután kikerülnek belőle és az ottan tanultak gyarapítását is kikerülik. Az is kétségtelen, amit Krausz Salamon ír, hogy igazi jóré somájim, igazi orthodox zsidó a mi értelmünkben nem lesz az, aki már 16—17 éves korában hagyta ott a jesivát. De legyünk őszinték: előkészít-e a talmudtóra a jelenlegi állapotok mellett a jesivára? Hála a jó égnek vannak e célnak teljesen megfelelő talmudtórak is. Szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy például az elnökletem alatt álló talmudtóra 6 osztályát jól elvégzett fiú kész siür-geher lehet bármilyen jesiván. De mi történnék ott, ahol 1—2 melamed van csak, ahol együtt tanulnak 6—13 éves gyermekek egyszerre? Ha egy ilyen fiú a jesivába lép s pár szemeszter után abbahagyja a jesiva-tanulást, mit tudhat? Semmiről nincs világos fogalma, zür-zavar van a fejében, nincs kedve a tanuláshoz, hisz itt is érvényesül a német közmondás: „Was ich nicht weiss, macht mich nicht heiss”. Ezeket az állapotokat kell segíteni a talmudtóra anyagának módszeresítésével, kibővítésével (műszor, dinim) a tanítói anyag feljavításával (módszeres kiképzés, biztosabb melamed-állás, jobb fizetés).

Krausz Salamon úr velem szemben azt hangoztatja, „minden gyermek menjen jesivába”. Ez a beállítás olybá tűnik fel, mintha én ennek ellenkezőjét állítottam volna. Pedig nem úgy van! „Sené cheszüvim hamakhasim ze esz ze” két írás ellentétesnek látszik, „ad sejóvaj hakószüv haselisi vejáchrá bénéhem” jöjjön a harmadik, az ellentétet nem létezőnek bizonyító, az ellenmondásokat kiegyenlítő harmadik: minden gyermek a jesivába, de — egy, a mainál jobb talmudtóra iskolán áll!

Mindannyian ezt akarjuk, csak az a kérdés: miképpen érhetjük el?

Schreiber Sámuel.

**Megnyílt Szombathelyen
szigoruan כשר אמת
étkezde
EINHORN SIMON
Bélsikátor 3. (a forgóban)**
a városháza épülete mellett.
Elegánsan berendezett pontos és előzékeny kiszolgálás. Olcsó árak.
Lakodalmakat is vállal.

Brisz-ünnepség néger zsidóknál

A varsói „Dos Jüdische Togblatt” igen érdekes hírt közöl Amerikából, Broonsvilleből, ahol sok a néger lakos, köztük nagyszámban a zsidóvallású. A hír egy kettős paszita-ünnepélyről számol be, mely egy napon ment végbe két hónappal eelőtt egy ottani templomban. Egy két éves és egy 4 és fél éves fiúcskán végezték el egymásután a circumcisiót. Mindkét fiú néger szülők gyermeke. Az örömnep már az uccán is észrevehető volt, a néger felvonulásukkal adtak annak kifejezést, felnőttek, ifjak, férfiak, nők vettek részt a felvonuláson és eljöttek a wermout-streeti nagy templomukba. A férfiak zsidó és amerikai zászlókat és plakátokat hordozgatva vonultak fel, az asszonyok pedig kendővel fejkön, kisgyermeküket karjukon, azoknak kezében zsidó zászlócskával indultak a templomba.

A templomban fehérek és négerke vegyesen sereglettek össze a ritka eseményhez és megható volt, midőn az almemorról leicítani kezdtek a különböző tisztségeket (kvatter stb.) A tisztségeket fehérek vették meg. Erre a ritka alkalomra ezernél több zsidó gyűlt egybe a templomban. Az operációt az ottani hírneves majhel: R. Jehuda Krenecki végezte, dr. M. S. Mitchel orvos felügyelete mellett. Közben megtörtént az a dolog is, hogy midőn a körülméltő elmondta

a brócho-t a borra és előbb a két éves fiú ajkába egy keveset ujjával becsöppentett, a fiú egy pillanatra elhallgatott, de aztán ismét sírásra fakadt, még egy kevés bort követelve. A nagyobbik fiúnál ugyanez az eset megisméltődött.

A két néger anya komolyan és büszkén állt egymás mellett az almemor mögött és a legkevesebb izgatottság sem látszott meg fekete arcukon, csak mikor már a gyerekeket operáció után odahozták, ölkükbe kapták és összevissza csókolgatták őket. A szemük csak úgy fénylett a nagy örömtől, hogy gyermekeik végre zsidók lettek. Büszkén néztek körül a fehér nők és férfiak közt, akik körülvették őket és mazoltov-ot kívántak nekik. A körülméltés után úgy a fekete, mint a fehér hitestvérek nagy szeüdü-t csaptak a broonsvillei templomban, melyet eelőtt alig három hónappal építettek fel a néger zsidók, ahol gyermekeiket imádkozásra, zsidó beszédre és írásra tanítatták. Sch.

**„FAVORIT”
FEST — MOS — TISZTIT
VI., Paulay Ede-utca 51.
(Nagymező-utca sarok)
TELEFON: AUT. 270—14.**

A próféta

—Perez J. L.—

A gyerek jóllakásig telezívta magát az édes anyatejjel. Kiviritott arca, mint a mező rózsája és szemhéja lecsukódott.

Az anya pedig végtelen gyönyörűséggel nézegette fiacskáját, megcsókolta, halkán, csöndesen, bölcsőjébe fektette és a kis ágy szélére ült. Szép csendesen ő is elaludt.

Hirtelen fölriadt szendergéséből, kinyitotta a szemét és látta, ime az Ur angyala áll a gyermek fejénél.

Az anya sírva fakadt szívében és mondá: „Ime ez jött, hogy elvegye gyermekem”. De szó nem jött ki ajkán, mert elnémult a hirtelen rémülettől.

Am az angyal tudta az anya gondolatát, fölemelte hangját, mint a fuvola hangja és felelt:

— Nem azért jöttem, hogy elvegyem fiadat.

És folytatá beszédét: Szébb nálam

az örök álom angyala és szárnyai hétszeresen hosszabbak és ragyogóbbak az én szárnyaimnál.

Másodszor is sírva fakadt az asszony és mondá:

— Ime, árva lesz a fiam, anyátlan árva, mert láttam az élő I-tent és meg kell halnom...

De másodszor is megtudta az angyal az asszony gondolatát és viaszgaltalva szólt hozzá:

— Te sem fogsz meghalni; a híromdás angyala vagyok és fiadra nézve parancsot kaptam.

Az asszony pedig fiára nézett és ime, sugárzott az arca az angyal szárnyainak ragyogásától és szemé tiszta fényétől.

Az angyal hírnökölve szólt:

— Ez a fiad felnő és prófétává lévzen!

Am az asszony nem értette, de erőt vett magán, leborult az angyal eelőtt, meghajolt és mondá:

— Bocsáss meg nagy kegyelmedben oly együgyű asszonynak, aminő én vagyok, de még nem tudom, mi a

Szőrmebunda

bevásárlása eelőtt tekintse meg a 42 éve közismert

Reitmann

szűcs- és szőrméruház
modelljeit

Andrássy-ut 17.

Telefon: Aut. 269-32.

Legolcsóbb és legmegbízhatóbb bevásárlási forrás!

Csak képesített szűcs-mesternél vásároljon!

**Csodaszép
parókák**

Tartós ondolálás (Dauerwellen)

és hajfestések. — Szolid árak!

Pock Károly

hölgyfodrász

Budapest

VI. Andrássy-ut 19

Telefon Aut. 199-10

próféta törvénye... Kérlek, mond meg balga szolgálódnak: mi a próféta mestersége? Vajjon palotákat és csarnokokat épít vagy talán gyógyítani is tud?

Könny csordult ki az angyal szempillája alól, midőn válaszolt:

— Kötörő a próféta és építész, a földön van és lépcsőket épít az égbe... Utakat tervez, de a vasat utálja lelke és töltései nem ölelik a föld ölet; ő töltéseket épít a szellőbe, a szellem szárnyalóinak... Bányász is a próféta, amint mondottad, de nem a hegyeket hasogatja és nem vesz csákányt kezébe: a szivekben bányászik ő, és lángot, örök lángot hasogat... Zúz is a próféta, szétzúzza a sziveket és lelkeket, de gyógyítani is tud... a beteg lelkeket, a megtört sziveket.

Az asszony keserű sóhajással sirt és mondá:

— Szerencsétlen anya vagyok én! Fiamról és az én sorsomról beszélés és szívem verése eláll, ha hallom!

Kétszer is meghajolt, úgy foly-

A „lamed-vóv caddik“

— Népmonda —

A prágai rabbi, közvetlenül halála előtt, meghagyta híveinek, hogy addig, amíg halála után az első haladókló zsidó meg nem nevezi a rabbi utódját, addig új rabbit ne válasszanak. Ezt meg is fogadták. Eltelt egy hónap, mire a Chevra gondnokainak jelentik, hogy a város végén a szegény R. Lájbis szabó halálán van. A gondnokok odasiettek és nagyon rosszul esett nekik azt a nagy nyomort látni, amely R. Lájbis szegény kis hajlékában uralkodott. R. Lájbis ágyban fekvő könyörgött, hogy hagyják békén, csak nyolc gyermekének, akik ágya körül síránkodtak, adjanak egy-egy kenyereket. A gondnokok hoztak egy-néhány kenyeret és egy nagy kupa tejet. Ezt a gyerekek között szétosztván, az elhunyt rabbi parancsa szerint igyekeztek cselekedni s megkísérelték beszédre indítani a haladókló R. Lájbis. De az kinevette őket. Erre a gondnokok eltávoztak abban a hiszemben, hogy nem R. Lájbisra gondolt a rabbijuk.

Egynéhány nap múlva, egyszerre csak lóhalálában jön egy küldönc a gondnokokhoz azzal, hogy R. Lájbis, a szabó, nagyon kéri őket, hogy jöjjenek el hozzá mielőbb. Kezdetben vonakodtak elmenni hozzá, mert egyszer már megjárták és tartottak attól, hogy talán megtréfálja őket.

tatta az asszony, kétségbeesetten:

— Mi lesz az én fiam bére? Ugyan mondd meg nekem!

— Kövek! — felelte az angyal.

Az öröm villant meg az anya szemében.

— Nagy lesz az én fiam! Nem ezüstért vagy aranyért szegődik el, miként az orvosok és építészek, hanem kövekért: drágakövekért, ékkövekért.

De az angyal gondterhetlen válaszolt:

— Nem ékkövek és nem is drágakövek, de kavicsok, a mező éles köve.

— Gunyolódol, szolgálóddal, óh angyal! Könyörülj rajtam és fejtse meg a dolgok rejtélyét! ...

— Meg fogják kövezni a prófétát, mert próféta ő!

Nagy és keserves kiáltást hallott az asszony, azután elájult.

*

Az anya felébredt. Az angyal elűnt. De a gyermek arca még mindig sugárzott.

De a végén mégis odamentek. A szobába belépve, látták elgyengülten s hallották amint azt mondja: „Menjetez azonnal Ostrava és válasszátok az ottani főrabbit; ha ellenkeznek, úgy csak annyit mondjatok neki: a prágai szabó kérte őt erre“. Ezek voltak R. Lájbis utolsó szavai és egy pillanatra rá, kis is lehelt lelkét.

A gondnokok elhatározták, hogy ezt az üzenetet nem említik meg az ostravi rabbinak, hanem inkább ígérnek neki szép fizetést. Néhány napra rá el is mentek az ostravi rabbihoz felkínálván a prágai rabbiállást nagy fizetéssel. A rabbi minden gondolkodás nélkül visszautasította ezt az ajánlatot, megjegyezvén, még ha tiszter annyit is fizetnének neki, nem megy el abból a városból, ahol dédnagyapja, nagyapja és apja voltak elődei és itt vannak eltemetve. Miért is menjek öregseimre egy idegen városba — gondolta. Belátták, hogy anyagiakkal nem sikerül nekik a rabbit elhódítani, így tehát elmondták a rabbinak amit R. Lájbis üzent neki halála előtt. Mihelyt ezt meghallotta, felkiáltott: *börüch dájon hoemesz* és a gyász jelül belevágott ruhájába, szolván:

— *Ha R. Lájbis, a szent caddik üzent értem, úgy megyek veletek Prágába és rabbitok leszek.*

Prágába visszatérve, a gondnokok első útja R. Lájbis sírjához vezetett, ahol bocsánatot (*mechiló*) kértek tőle és egy szép sírkövet állítottak neki azzal a felirattal, hogy itt nyugszik egy szegény szabó, R. Lájbis, aki egyike volt a *lamed-vóv*-nak, a 36 caddiknak, akiknek érdekében a világ fennáll. Sch.

Üzletáthelyezés!

30 év óta fennálló üzletemet
**Kertész ucca 43. sz. alól
VI., KIRÁLY UCCA 58.**

szám alá helyeztem át.

Telefon: Aut. 240-85.

SEIDNER LIPÓT

posztó, divatszövet és szabókellé-
kek áruhaza

Billiárd, játékasztal- és íróasztal
posztók. — Ebédlőasztal, padló
és dekoráció filcek.

— **Táliszrok s egyéb kegyeszek
elsőrendű és olcsó tisztítója:**
„FAVORIT“.

A zsidók Marokkóban és Ausztráliában

Az *Alliance* titkára, *Bigard*, aki legutóbb az *Alliance* marokkói iskoláit inspirálta, erről az újtárról terjedelmes jelentést adott ki, melyben a marokkói zsidókra vonatkozó érdekes adatok foglaltatnak. Marokkói zsidó lakossága, — mondja a jelentés — nem homogén eredetű; az ország belsejében lakó zsidók Arábiából származnak, ahonnan a mohamedán hódítókkal jöttek az országba, ellenben a partvidéki városok zsidó lakossága spanyol és portugál származású; utódjai ők a Katolikus Ferdinánd alatt Spanyolországból kiűzött zsidóknak. Még ma is spanyolul beszélnek, éppen ezért kevésbé vannak a francia befolyásnak kitéve, jóllehet gyermekeiket modern szellemben nevelik.

A spanyol zsidók sokkal magasabb műveltséggel bírnak, mint az arabokkal bejött zsidók; ezek — bár természetüknél fogva nagy intelligenciával bírnak, — az arabokhoz való asszimilációjuk következtében kevésbé kultúráltak, mint az európai származású spanyolok. De ami az iskolaiügyet illeti, ez mindkét kategóriánál szépen fejlődik; különös nagy súlyt fektetnek az ipari műhelyekkel felszerelt technikai iskolákra, valamint a földműves iskolákra is. Mindig több s több marokkói zsidó a földművelést kultiválja, mint legelőbb kereseti forrást.

Az ausztráliai zsidókról sok érdekes mondanivalója volt *Seymond Morris*nak, aki már negyven éve *Sidneyben* lakik, az ottani nagy zsinagóga kinstárosa és az ausztráliai zsidók egyik vezető embere. *Seymond Morris* alig 50 ezer lélekre becsüli az ausztráliai zsidóságot, ami a körülbelül hatmilliónyi lakosságnak csak fél százaléka, mindamellett igen sok zsidó tölt be magas állami, városi és katonai hivatalokat. Az ausztráliai zsidók jobbára konzervatívok, de vannak közöttük ún. „liberálisok“ is. Az antiszemizmusrak nyoma sincs. Arról sem volt és nem lesz szó, hogy a zsidók bevándorlását korlátozzák, jóllehet a kormány leginkább azokat a bevándorlókat támogatja, akik földműveléssel kívánnak foglalkozni.

Palesztina körül

Az angol munkaügyi miniszter szerint nincs semmi baj. *Lansburg* miniszter a londoni „Benaj Berisz“ és a „Magén Abraham“ szervezetek nagygyűlésén nagy beszédet tartott s arra hivatkozott, hogy évtizedek óta mindig sikrázó állott s most is barátja a zsidóságnak. Lehet, hogy a „Fehér könyv“ egy baklövés, de nem ellenséges cselekedet. Jelenleg — mondta — 170.000 zsidó lakik Palesztinában, tíz év óta érvényben volt a Balfour-deklaráció, közben konzervatív és liberális kormányok voltak, miért nem vándoroltak a zsidók tömegesebben Palesztinába? A munkáskormány, amely akkor nem volt még, nem akadályozta meg őket abban. Az sem való, hogy a kormány a palesztinai bevándorlást betiltotta, mert most is 1500 bevándorlási engedélyt adott. A Palesztina-kérdésből nem szabad pártkérdést csinálni. A mandátum érvényben marad s rendelkezéseit keresztülviszik.

Propaganda a zsidó-hindu együttműködésért. Egyes palesztinai munkáskörökben azt hangoztatják, hogy a palesztinai arabok ellen s Anglia ellen szövetkezni kellene a hindukkal. Az egyetemes indiai kongresszus ugyanis kifejezte rokonszenvét a palesztinai zsidó törekvések iránt. Ez a rokonszenv-kifejezés nem zsidó propaganda folytatás utáni adódott s így útmutatást jelent a jövőre.

Angol árusítás. Egész Palesztinában óriási feltűnést keltett a palesztinai távirati iroda egy jelentése. Ez a sajtóiroda leleplezi az angol kormány egy titkos szerződését a jeruzsálemi főmuftival. A titkos szerződést tulajdonképpen a bombay-i indiai nacionalista kongresszus pattantotta ki. A szerződésben, amelyet már régebben kötöttek, az angol kormány

kötelezi magát arra, hogy megszünteti a zsidók bevándorlását Palesztinába és megakadályozza, hogy a zsidók ott nagyobb arányban földet vásárolhassanak. Ezzel szemben a főmufti, valamint a palesztinai arab notabilitások kötelezik magukat, hogy befolyásukat Anglia érdekében érvényesíteni fogják az indiai mohamedánoknál.

Arab gyűlések Londonban. November 14-én nagy gyűlést tartottak az arab-párti angolok. Lord Isling azt mondta, hogy nagyon sajnálja a szegény arabokat, akiket birtokaikból kiűzték. (Igy nevezte a lord a zsidó földvételeket.) Nincs ellene a zsidók bevándorlásának, de csak olyan mértékben, amint ez a — háború előtt volt. Az utána következő szónok, Mohammed Ali azzal fenyegette Angliát, hogy zsidó-barát politikájával az emberiség negyedrészt, a mohamedánokat, ellenségévé teszi.

Mexikó fél. A Mexikóban megjelenő „El Universal Grafice“ azt írja, hogy a palesztinai kivándolás megakadályozása miatt félni kell attól, hogy a legközelebbi fél évben legalább 40.000 zsidó (!) fog Mexikóba bevándorolni s a rossz gazdasági helyzetet még rosszabbá teszik. Az egész

Három méter

140 cm. széles kitűnő minőségű divatos férfiöltöny-szövet, sötétkék és fekete színekben is hozzávalóval együtt v. 3 mtr. női v. férfi őszi-téli kabátszövet gyönyörű kivitel P **29.88**

Kapható:

csak az udvarban

Cím: **Olcsó Maradék-és Textilraktár**
32. Király-utca 32.

Postai rendeléseket 35 év óta lelkiismeretesen teljesítünk. Vizsontelárusítók nem szolgálunk ki.

fejtegetés antiszemita tendenciájú, bár egészen elméleti, mert szeptember óta a bevándorlás Mexikóba el van tiltva.

Egy amerikai professzor jósl. *Mead* amerikai professzor, aki nagy szaktekintély a talajjavítások terén, azt állítja egyik cikkében, hogy a mostani angol politika mellett két év múlva rettenetesen le fognak romlani a viszonyok Palesztinában. A földmívelő fellachok sorsa rendkívül mód megrosszabbodik, miután zsidó tőke nem jön az országba, a szükséges tőkét pedig Anglia nem bocsátja rendelkezésre. Mi lesz ennek a következménye? Az arabok a zsidókkal karöltve fognak küzdeni a „Fehér könyv“ ellen.

יצא לאור
ס' אלה זעירא על התורה וחידושי הלכה
חברו הרב מו"ה צבי זאב נאדבנרנר מנד
בבית המדרש קהל חסידים ומו"ה צדק בקיק
בערענסאם הספר הלו הוא רב האיכות
בהסכמת הגאונים הרבנים דקיק מונקאטש
סאפינקא ולהבדיל הגאונים הרבנים דקיק
בערענסאם, סאלטשווא, כ"איוואראש
סאללאש וכ"ו. הרוצה להשיג ספר היקר הזה
יפנה אל המחבר או אל המערכת. מחירו 3 P.
Rabbiner Wolf Goldberger, **Beregsas**,
Druget-ua. 3. (C. S. R.)

minden festőművész

Weisz Mór orthodox שר סütödéje
keksz-, teasütemény- és kétszersült gyára
Budapest, VII., Dob ucca 22. — Telefon: József 423-65.
Tarhonya, makaróni és levestészta a legújabb gyártmányaim.
Gyors és pontos kiszolgálás! Kérjen árjegyzéket!

— **MULTHETI REJTVÉNYUNK MEGFEJTÉSE:** שמים (ég). 1. Ha a szó kezdetét, vagyis a „fejét” elvesszük, akkor a שמים szóból מים (víz) szó lesz. 2. Ha a szó végét, vagyis a „lábát”) hagyjuk el, akkor שמי (nevem) szót nyerünk. 3. A kezdete és vége nélkül מי (ki) szót kapunk. Így érthető a rejtvény körülírása:

Kezdetben teremtődtem fejed fölött, fej nélkül a földön vagyok látható, láb nélkül megtalálod nevemet, kezdet és vég nélkül láthatod, ki vagyok?

Megfejtették: Ehrenfeld Andor (Eger), Platschek Piroška és Rezső (Bpest), Ehrmann Chájim és Szender (Szombathely), Brief Ignác (Újpest), Simonovits Bernát (Kisvárd), ifj. Groszmann Herman (Demeser), Spitzer Rudolf és Irén (Sárospatak), Hirschenhauser József (Szombathely), Jungreisz Amrom (Gyöngyös), Kohn Sámuel (Derecske), Strausz M. (Kenéz), Neumann József, Lefkovicz Simon, Rosmann Herman (S.-A.-Ujhely), Blau Jenő (Abaujszántó), Schwarcz Zoltán, Rosenberg Jenő, Steiner Jenő (Gyömrő), Reinitz Sándor (Balkány), Weisz Dezső és Herman (Nyirtass), Németi László (Nyiregyháza), Blau Áron (Pápa), Hecht Janka és Rózsa (Salgótarján), Weisz József (Onga), Weisz Ernő (Győr), Rubinstein főrabbi fiai (Mezőkovácsháza), Neugeboren Hella (Nyirma), Löwy Mór és Dezső (Szombathely), Kohn Zádé (Balassagyarmat), Kohn Majse (Abádszalók), Friedmann Sándor (Encs), Guttmann Hermann (Alsócece), Engel Nándor (Bpest), Grosz kántor (Kobersdorf), Lövinger Fanny (Bpest), Montreuxi jesivanövendékek: Saphier Artur és Silber Armin Bpest, Berkovits Zecharje Tokaj, Gross Sándor Nagypárad, Reinitz Emil Szikszó. — Strasser Ignác (Hajdudorog), Schnürmacher M. H. (Bpest), Hirsch Jakab (Sacueni — Székelyhid), Stern Pál (Abaujszántó), Zimmermann fiuk (Edelény), Weisz Ignác (Jánosháza), Schück Jenő (Nemesszalók), Weisz Andor, Reichhard Armin (Dunajská Streda), Neumann Bernát (Zirc), Fuchs Sali (Biharkeresztes).

Katzburg Salamon

könyvnyomdája

Budapest, Dob ucca 28.

Elvállalja mindennemű nyomtatványok elkészítését. — Specialista héber nyomtatványokban.

מקבל להדפיס ספרים ביופי ובמחיר נמוך

— **A TISZASZALKAI MARTIR** menyasszony-leánya számára beküldött hozzánk Sorger Herman úr Cserhatalapról 36 pengőt. Az összeget Kohn Annuska ottani urleány gyűjtötte. — *A múlt héten kimutatott 10 dollárral (= 57 pengő) együtt gyűjtésünk eddigi eredménye 722.80.*

— **KETTŐS SIRKÓAVATÁS.** Lélekemelő ünnepség közepette ment végbe Poroszlón a megboldogult Altmann Izidor és Altmann Józsefné sirkóavatása. A megboldogultak mindketten a Tóra szellemében éltek s működtek. A maczévó-állítáznál Strasser Sámuel tiszafüredi főrabbi magasszárnyalású heszpedbeszédben méltatta a nagyszámú megjelentek mély meghatottsága mellett az elhunytak zsidó erényeit s érdemeit.

— **PALESZTINA-VITA AZ ANGOL ALSÓHÁZBAN.** A londoni alsóház megkezdte a kormány politikájáról a nagy vitát. A vita első szónoka Lloyd George volt. A liberális párt agg vezére azzal kezdte fejtegetéseit, hogy a kormány új fehércsillag, amely a palesztinai reformprogramot tartalmazza, egyoldalú dokumentum és ellentétben áll a palesztinai mandátumszerződésben vállalt angol kötelezettségekkel. Az új palesztinai program az egész világ zsidóságában bizalmatlanságot keltett Anglia iránt és Anglia ellen hangolta a lelkeket. Lloyd George ezután rámutatott azokra a nagy érdemekre, amelyeket különböző zsidó szervezetek szereztek Palesztinában. Tökét és intelligenciát hoztak az országba és nagymértékben hozzájárultak a palesztinai helyzet javulásához. Ha az angol kormány nem képes többé teljesíteni a mandátumszerződésben vállalt kötelezettségeket, mondja meg nyíltan a népszövegségnek, hogy ruhazza át más hatalomra a palesztinai mandátumot. Az egész világ szeme Palesztinán függ. — *Shiels* gyarmatügyi államtitkár válaszában kijelentette, hogy a kormány két és fél millió fontot tevő beruházási programot dolgozott ki Palesztinában, főként talajjavítási célokra, ami további tízezer zsidó családnak nyújt megélhetést. A szükséges felhatalmazást a kormány karácsony után kéri a parlamenttől. — A palesztinai politikáról szóló vitát a kormány részéről MacDonald miniszterelnök zárta be, aki *ujólag* hangoztatta, hogy a kormány úgy a zsidó, mint az arab lakossággal szemben lelkiismeretesen végre akarja hajtani a mandátumban vállalt kötelezettségeit és minden erejét a két faj kö-

zötti egyetértés előmozdítására irányítja. — Sir Herbert Sámuel kijelentette, hogy az elhangzott kormánynyilatkozatok némileg megnyugtatók ugyan a bírálókat, de azért a helyzet nem változott. Arról sohasem volt szó, hogy a zsidó nemzeti otthont az arabok rovására építsék fel. A kormány új politikája megszünteti a zsidó bevándorlást.

— **FUCHS MÓR -UTCA NAGYVÁRADON.** Mint Nagypáradról jelentik, a város képviselőtestülete a megboldogult Fuchs Mór főrabbi után az eddigi Zárda-utcat Fuchs M.-utcának nevezte el. Az új utca-ábra már ki is van függesztve.

— **A LENGYEL VÁLASZTÁSOK EREDMÉNYE.** Eddig 8 zsidó képviselőt választottak meg. Varsóban egy agudistát (Levin Áron rzeszowi rabbit) és egy cionistát Grünbaum Jiczchokot; Lodzban, Krakauban, Wilnában, Lembergben, Stanislauban cionistákat választottak meg. A Pilsudszky-listán is szerepel 1–2 zsidó. Az új szejmben csak harmad rész annyi zsidó képviselő lesz, mint a régiben, ami Pilsudszki terrorjának a következménye.

— **A ROMÁN TRÓNBSZÉD-BŐL.** A november 15-én felolvasott trónbeszéd hangsúlyozta a kisebbségek jogainak megőrzését az alkotmányosság s az igazság keretében. Bejelenti azt is, hogy az állampolgárság megszerzése ügyében új eljárású módot honosítanak meg. Az utóbbi passzust a zsidó képviselők kérésére illesztették be a trónbeszédbe. Az állampolgárság megszerzésének megkönnyítése ugyanis elsőrangú érdek sok ezer zsidónál.

Fejér és Dános építési vállalkozó cég és tisztviselői kara

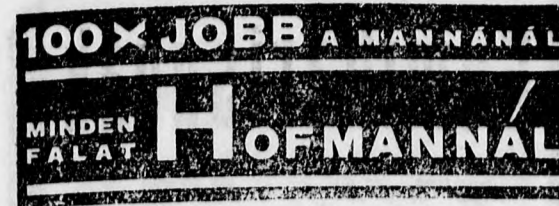
mély szomorúsággal közlik, hogy hosszú éveken keresztül hűséges munkatársuk és cégvezetőjük

LÁSZLÓ DEZSŐ úr

a sors kifürkészhetetlen akaratából, ez évi nov. 16-án elhunyt.

A boldogultat nov. 18-án kísértük örök nyugóhelyére a farkasréti izr. temető halottasházából.

Emlékét el nem múló kegyelelffel fogjuk megőrizni.

— **POZSONYI HIREK:** A jesiva téli szemeszter nyitása az elmúlt vasárnapon ment végbe a szokásos ünnepélyes keretben. Schreiber Akiba főrabbi magasszárnyalású *חתימה*-ja keretében a már régóta tervbe volt veszi-iva-internátus felépítését sürgette a jelenvolt hitközségi előljárásági tagoknál. (Amint ismeretes, a hitközség nagyobb összeget szavazott meg e célra.) — A főrabbi fiának, Schreiber Sámuel rabbinak az esküvője f. hó 26-án lesz Kattovitz-ban. Az illusztris vőlegény szombatban debütált a pozsonyi hitk. üléstermében búcsúbeszédet tart. A jesiva képviselőjében, melynek hallgatói a vőlegényt szeretettel övezik, küldöttség utazik az esküvőre. — A jesiva kebelében működő két ifjúsági egyesület a *charifusz*-s a *magidusz*-chevra e héten választotta meg új előljáróit: Schreiber Bernát (Pozsony), Reichenberger M. (Nagyszombat), Fränkl I. (Huszt), Iliovits G. (Bpest), Stern M. (Érsekújvár), Jungreisz A. (Nádudvar).

— **ELHUNYT A SZÉKELYUDVARHELYI FŐRABBI.** Az udvarhelyi zsidóságot mély gyász érte Stein Ábrahám főrabbi elhunytával. A 70 éves főrabbi 37 évig működött Udvarhelyen. Szentéletű ember volt, aki öt és fél év óta ágyhoz szegző betegségét türelemmel viselte. Jamborságának olyan nagy híre volt, hogy messze vidékről írtak neki zsidók ügyes-bajos dolgaikban, tanácsot kérve és imáit. Gyakran imádkozott keresztényekért is, akik közül szintén nagyon sokan becsülték alá az istenfélő élete miatt. Sok kabalisztikus tartalmú kéziratot hagyott hátra. Temetése nov. 9-én ment végbe a városi és vidéki zsidóság nagy részvételével. A templomi búcsúztatás után Erdőszentgyörgyre szállították s ott helyez-

ték örök nyugalomra. Utközben a halottasmenethez mindenütt csatlakoztak hívei, különösen Bözödön nagy számmal. (A hitközség új főrabbi, az elhunyt veje, Wieder Ábrahám lett.) — *תנצ"ה*

— **A PÁPAI FŐRABBI ל'צ' EMLEKEZETE.** Pápáról írják nekünk: Chesvon 26-án, R. Semüel Gottlieb főrabbi z. c. l. Jahrzeitján a hitközségi tagok nagyrésze kizáródokolt a 2 év előtt elhunyt főrabbi sírjához, ahol Löwy Lázár szívembarkolón a *kél mólé rachamim* imát recitálta. — Az évforduló előestéjén a *Tiferesz Bachurim* egyesület a megdícsőült lelkiüdvére erősen látogatott szijüm-ünnepélyt rendezett. A hadron-t Hoffmann Aladár mondotta, szép beszéd kíséretében. Az ünnepi beszédet Pressburger Mihály rabbi tartotta. Magasba szárnyaló beszéde során intette az ifjúságot, hogy mindenkoron lebegjen szemük előtt a megboldogult főrabbi szelleme s szívleljék meg tanításait. Felszólaltak még: Gottlieb Benő és Gottlieb Sándor, a megdícsőült jeles fiai; továbbá Baum Samu, Baum Tibor, Schück Zoltán (Ónod), Holczler Imre, Welcz M. A szijümon résztvevők a kiváló rendezéért köszönetüket fejezik ki Kohn Dezső elnöknek, majd elhatározták a főrabbi z. c. l. volt tanítványai egyesületének megalakítását. A megalakítás céljából az elnök és Süsz Dezső indítványára egy 6 tagú előkészítő bizottság alakult, mely a volt tanítványokhoz a következő felhívást bocsátotta ki:

FELHÍVÁS a Rabénü Smüel Gottlieb z. c. l. összes (pápai, tocsvai, sebesi) tanítványaihoz! A Jahrzeiton megjelent tanítványok elhatározták a tanítványoknak egyesületbe való tömörülését, melynek célja a Rebbe z. c. l. kéziratának sajtó alá való helyezése és kiadása. Ezzel felkérjük a volt tanítványokat, hogy közöljék pontos lakcímüket, legkésőbb Chanuka 1. napjáig Kohn Dezsővel, a pápai „Tiferesz Bachurim” elnökével (Bástya ucca 15.) Az előkészítő bizottság.

Rejtvény

Közli: Krausz Jenő, Vác.

ב	Egy kedves heti vendégünk
ש	Izrael hű pásztora
מ	Az említett vendég köszöntésére szükséges
ל	Amit Hómon-nal tettek

Az üres kockákat akként kell kitölteni, hogy a szavak vízszintesen olvasva, a mellette levő magyar szövegnek megfeleljenek; függőlegesen olvasva pedig a szélső sorok kitöltendő betűi helyes elrendezés után, egy nemrég volt יום טוב nevet adják. — Szerdái megfejtők neveit a jövő számban hozzuk.

— **REGÉNY FOLYTATÁSUNK** helyszüke miatt a következő számra maradt.

Családi hírek

Strauszmann Kornéliát, Budapest, eljegyezte Weinberger József Makó.

Gestetner Antal helyegyzőgyártó, Győr, eljegyezte Goitein Salamon hölgyézi főrabbi leányát, Sárít.

Müller Elvirát, Bratislava, eljegyezte Weinberger Sándor, Királyhelmec. Az eljegyzési ünnepélyen Unsrdorfer rabbi (Pozsony) fulmináns beszédet mondott.

Szerkesztői üzenetek

TÖBBEKNEK: Rejtvényanyaggal bőven el vagyunk látva, a megfelelő sorra kerül. — **SÁROSPATAK:** 5665 Elül 19 = 1905 szept. 19, 1906 aug. 14 = 5666 Ov 23. — **DEMECSER:** Rendelet van rá, mely szerint a zsidó katonák kérhetik, hogy természetbeni élelmezésük helyett készpénz-illetményben részesüljenek. — **KISKÖRÖS:** Tessék Schlesinger Jos. könyvkereskedőhöz fordulni (Király u. 1). — **L. H.:** Közleményének tartalmát szíveskedjék megismételni. — **KORNITZER S., SZERENCs:** *Mazello!* — **PÁPA:** A kérdéses chasas-ról nem hallottunk. Tessék a rabbinátushoz fordulni. — **CLUJ:** Sorra kerül.

! Magas Tátra !

Egyetlen megbízható orth. *נצ"ה* pensió, mely egész éven át üzemben van. Téli szezonon át 10% kedvezmény!

Schreiber Mór

Tatranska Lomnica (Tátralomnica) Bugsch villa.

Ez még nem volt !!

3000 pár cipőt

kéz alatt megvettem, hihetetlen olcsón árusítom!

Női cipő már P 12.— Férfi cipő már P 13.—

Ne mulassza el az alkalmat! Ideál cipőáruház

régt. ROTTENBERG JÓZSEF VIII., Nagypárad-utca 3.

Szombat és ünnepnap zárva!

Apróhirdetések

Hirdetési díjszabás: minden szó egyszeri beiktatása 16, vastagon szedett betűkből 32 fillér. **Állást keresőknek** szavankint 13, vastagon szedett betűkből 26 fillér. Apróhirdetések felvétele: Budapest, VII., Sipucca 10. — Jelíges levelek kettős borítékban válaszbélyeggel ugyanoda intézendők. — Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetők.

BUDAPESTHEZ tőszomszédságú városban, saját házában lakó özvegy, nyugdíjas állami tisztviselő nőszülne. 50—55 éves, vagyonos, vagy nyugdíjazott, gyemektelen özvegy, ki szigorúan kóser háztartás vezetését érti, írjon „Előkelő” jelígre e lap kiadójába.

28 ÉVES, háziasan nevelt, vallásos leány férjhez menne 30—35 éves orth. fiatalemberhez, lehet özvegy is, esetleg 1—2 gyermekkel. Némi hozomány s bútor. „Mazel” jelige.

GYÁRI képviselő, 28 éves, 1000 P havi jövedelemmel, orth. családból nőszülne, megfelelő hozománnyal. „Budapest” jelige.

ה"ח jó házból való, háziasan jólnevelt okos, kedves leány, némi hozománnyal férjhez menne vallásos, tehetséges idősebb fiatalemberhez, esetleg özvegy is lehet. Komoly ajánlatok Krausz Márton, Miskolc, Arany János u. 29, vagy Szofer Salamon terménykereskedő, Sárospatak, címre küldendők.

HUSZONEGY esztendő óta közvetített házasságokat Nagy Jenő, Rákóczi-ut 57/b. Telefon. Cég nélküli levelezés.

KIZÁRÓLAG előkelő körökben, házasságokat legdiszkrétebben közvetít, Meisels héber könyvkereskedés és tálliszszövedő, Rombach ucca 8. A Rombach templommal szemben. — Bármily könyv megvásárlásáért, levelezőlap hívásra, házhoz megyek.

JOBB árvalány bármilyen állást elvállal. Cím G. Z. Dob u. 10, I, 16.

SZÉP papírhéju diót á 84 fillérért, postacsomagban is szállít, utánvétel mellett, Mandl Márton Gyönyörűs.

Pollák Sarolta kozmetikai intézete, Budapest, VI., Andrassy-ut 38. I. em. Párizsi Áruházal szemben. 25 éves működés.

Hajszálak kiirtása arcáról, karról, szepőlök, pattanások, összes szépségápolás kezelése. — **Szemölcsirtás.** Arcápolás, bérletrendszer. — **Miracle** hajeltávolító szer szétküldése utasítással. Minden eddig felülmut! Díjtalan tanácsadás. (Prospektus)

INTELLIGENS vidéki zsidóleány ajánlkozik vallásos uriházba. Önállóan főz, süt, házimunkát végez, cseléd mellett. „Ügyes” jelige.

JÓ SZAKMÁHOZ intelligens társnőt keres szlovenszkói fiatal szombattartó leány. Cím a kiadóban.

PERFEKT izr. vallásos szakácsnőt jó bizonyítvánnyal keres Lindenbaum, Király u. 93.

JÓL bevezetett orth. kóser kávémezés és étkezde, 3 szobás lakással együtt, betegség miatt eladó. Cím Papper fűszerkeres., Dob u. 19.

UTAZÓK FIGYELMÉBE! Kecskeméten állandóan kapható orth. kóser libasült és felvágottak, libamáj stb. Özv. Klein Rudolfné, Kecskemét, Rákóczi-út 5.

Megjelent:

עולת שבת
A zsidóságáról.
Szombatokra.

Elmélekedések, írásmagyarázatok és értekezések az összes het szidrákhoz. Legelső sorban zsidó családok és az érettebb zsidó ifjúság számára.

Irta: **FISCHER FÜLÖP**
sárospataki főrabbi,
Kapható a szerzőnél 5 pengőért

Kundmachung

Wirkungsvolle **דרשות** in deutscher Sprache für jede erdenkliche Gelegenheit wie zum Beispiel **Barmiaivo, Chasene** ו"ה ו"ה ו"ה. Gast- u. Antrittsreden verfertigt von Fall zu Fall zu mässigem Preise, unter Discretion. Honorar von 5 P *aufwärts*, 50 H. Porto recommandirt im voraus erbeten. — Mein **מנהל ישראל** **Rabbiner Israel Braun** Budapest, Szövetség-ucca 43.

Érdeklődés alkalmával válaszbélyeg melléklendő. A dróse-ért járó tiszteletdíj előre küldendő be. Drósek raktáron nincsenek, csak megrendelésre készülnek

Uj cipő készítését és javításokat a legjobb anyagból vállalja és szíves pártfogást kér

hitrokoni tisztelettel
Grosz Dávid cipész
KAZINCZY UCCA 14.
orth. fürdő (mikvé) mellett.

Gumiharisnyák
Fűzők
Gyógyhaskötők

és
egészségügyi cikkek

Hungária Kötsergyár R.-T.

IV., Kristóf-tér 6
IV., Kossuth Lajos-u. 8
VII., Üllői-ut 40
I., Krisztina-tér 5

TELEFON TELEFON

ב"ה **חול סופר** הגני להודיע בשער בת רבים שכעוה"ת קבעתי דירת פקדי מאקאווע יצוי ועש סופר בידו למלאות רצון כל מבקש תפילין ומוזות וספרי תורות מהודרים מכת"י ושאריו ספרים מוחימים, ונמ כתיב מכל מינים שונים, ותל"ת נסמכתי כמנה נרולי ישראל דסופר מומחה לרבים, ואבקש את ידידי יודעי ומכירי לפנות אלי בכל עניני סתים ואשרתתו כאמנה עצמית.

יחוקאל שרנא דיימש הלוי סופר סתים דפקדי מאקאווע יצוי. בלאאמיר הגאון החסיד מוהרה"י דומ"ץ דפקדי שליט"א. כתיבתי:

DEUTSCH H.
Makó, Deák Ferenc-u. 21.

Jól bevezetett
orthodox vendéglő

nagyforgalmu vidéki városban családi okok miatt olcsón átadó.
Cím
kettőslappal a kiadóban

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
GROSZBERG JENŐ

Spatz Henrik könyvnyomdája
Budapest, VII., Kertész-utca 21.

אללגעמיינע יידישע צייטונג

ZSIDÓ UJSÁG

AZ ORTHODOX ZSIDÓSÁG FÜGGETLEN HETILAPJA

Alapította:
Groszberg Lipót ל"ץ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Sipucca 10. sz.
Telefon: J. 425-90. Csekkszám: 50.791.
Egész évre 20 pengő

Szerkeszti:
Groszberg Jenő

A pápai viszály megoldása felé

— Saját tudósítónktól —

A pápai orthodox hitközségben az ismeretes miniszteri rendelet hatálya lépése óta, amikor a hitközség ügyeit egy bizottság intézi, állandó a feszültség a két párt szangvinikusai táborában, de ép oly erős a békevággy a megdöntök között.

Egyre többen látják azonban be, hogy az eddigi állapot tarthatatlan. Az említett békevággy megnyilatkozott azoknál a tárgyalásoknál, amelyeket egy nagyobb pápai küldöttség folytatott e héten Budapesten a Központi Iroda helyiségeiben és a Központi Iroda vezetőségének irányítása mellett. A körülbelül 20 tagú küldöttség mindkét párt képviselőiből rekrutálódott. A vitás pontok mélyreható letárgyalása és megvitatása után a legátusok belátták, hogy *okvetlenül szükséges egy platform megalkotása*, amelynek alapján sikerül majd a két pártot valamiképen kielégíteni, anélkül,

hogy 2 orth. hitközséget kreáljanak. *E platformot szerencsésen megtalálták.*

Mindkét párt megegyezett abban, hogy a choszid-elemek egy külön imaegyesületbe tömörüljenek.

A megoldás elgondolása szerint ez az imaegyesület — az orth. hitközség kebelében — sok tekintetben el volna látva az önálló hitközség attributumaival: *volna külön rabbija, metszője, mézárszéke s természetesen külön temploma, mikvója, stb.* A platform megalkotására a legmesszebbmenő jóakarattal törekedett mindkét párt s különösen a hitközség ideiglenes vezetésével megbízott kuratórium elnöke: *Steiner Vilmos.*

A tervezett megoldás körülbelül olyan volna, mint ahogy ezt *Miskolcon* látjuk, ahol a hitközség kebelében belül, de attól csaknem függetlenül, szefárd imaegyesület működik. Meg-

jegyzendő azonban, hogy a pápai dissidensek nem óhajtkák az „orthodox” jelző mellé, vagy helyébe, a „szefárd” jelzőt felvenni. A béke helyreállításának az *anyahitközség* szempontjából egyik örvedetes következménye a *Haberfeld-féle rabbi-választás megerősítése* lesz.

Az elvi megegyezés után természetesen még sok *részletkérdés* megoldása van hátra, amelyet a rövidre szabott tárgyalási időben eszközölni nem lehetett. A tanácskozó bizottság ennek következtében felkérte a Központi Irodát a további tárgyalások irányítására. Az Iroda megbízásából dr. *Reiner Imre* jogtanácsos vasárnap Pápara utazik ebben az ügyben. Ugyancsak vasárnap utazik Pápara Gyórból a Központi Iroda felkérésére *Schwarz Izidor* központi bizottsági tag is. *Mindkettőjük ügyszertetétől, valamint diplomáciai ügyességétől várják a pártok a kedélyeket megnyugtató békét.*

Báró Kohner Adolf

A zsidó felekezeti közvéleményt már hetek óta foglalkoztatja az a hír, amelynek értelmében a kongresszusi országos izraelita iroda elnöke: *báró Kohner Adolf doktor*, lemondási szándékokkal foglalkozik. A lemondás okául részben fáradtság, részben elkedvetlenedést emlegetnek. A közre természetesen csak az utóbbi tartozik és így meg kell állapítani, hogy a felekezeti közélet országos irányítása hálátlan dolog, különösen, ha a csillagó, kifelé is fénylő eredményt elváró, sokszor felületesen s elhamarkodottan ítélő laikusok tetszésére is pályázna egy vezetőség. Különösen áll ez a mostani hazai viszonyok közepette, amikor elégtelenség, idegesség, anyagi gond nehezítik meg a hívők életét.

Hogy a zsidó felekezeti ügyek térén milyen nehéz a helyes, mindenkit kielégítő utat eltalálni, ezt éles reflektoroként bevilágítja a mult héten lezajlott képviselőházi vita a zsidóknak a vitézi rendből való kizárása, illetőleg oda be nem vétele, tárgyában. Akik azt mondják, hogy *teljesen felesleges volt a dolgot most előráncigálni*, mert csak ártott a magyar zsidóságnak, — azoknak igazuk van. Akik viszont azt állítják, hogy bátor és helyes cselekedet volt *hangot adni a magyar zsidóság elégedettségének* — azoknak is igazuk van. Már pedig tudott a dolog, hogy ott, ahol mindkét szemben álló pártnak egyformán igaza van, szomorú a helyzet, amely a közéleti működés sikerét rendkívüli módon megbénítja, mert német

szóval élve: *kiveszi a szelet a vitorlából.*

Ezen kívül talán elkedvetleníthette az országos izraelita iroda elnökét a *Magyar Zsidó Unió* ügye. Állítólag egyes *illetéktelenek* feltétlenül garantálták a hazai orthodoxia bevonulását, ami természetesen nem történetelt meg a Központi Bizottság tanácskozása után. Az Orthodox Központi Iroda az önálló orthodox szervezet elvének épességben tartása mellett lehetséges legmesszebbmenő lojalitást tanúsított, amikor oly értelmű kommunikét adott ki, hogy részt vesz a tanácskozásokon, ha ez szükségesnek mutatkozik. Evvel kapcsolatban megírhatjuk, hogy vidékről több oldalról szerették volna megtudni tőlünk, hogy tulajdonképpen a „Ma-